

TSTE05 Elektronik & mätteknik

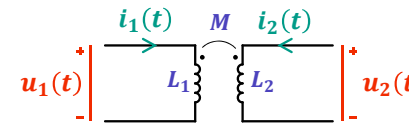
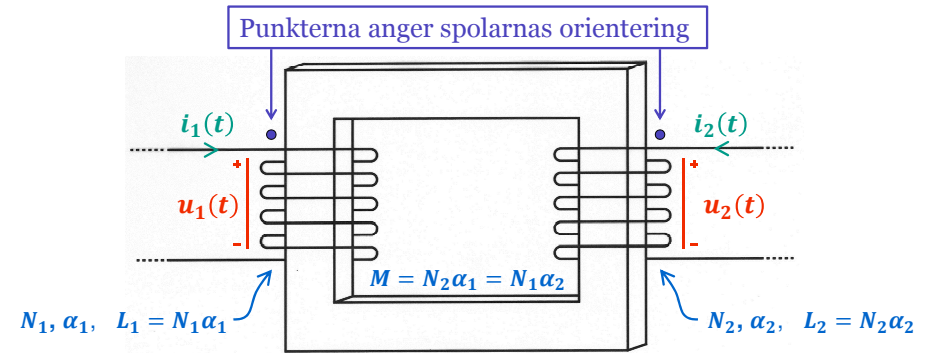
Föreläsning 6

Växelströmsteori

- effektanpassning, transformatorer
- exempel inlämning 2

Mikael Olofsson
 Institutionen för Systemteknik (ISY)
 Ämnesområdet Elektroniska kretsar och system

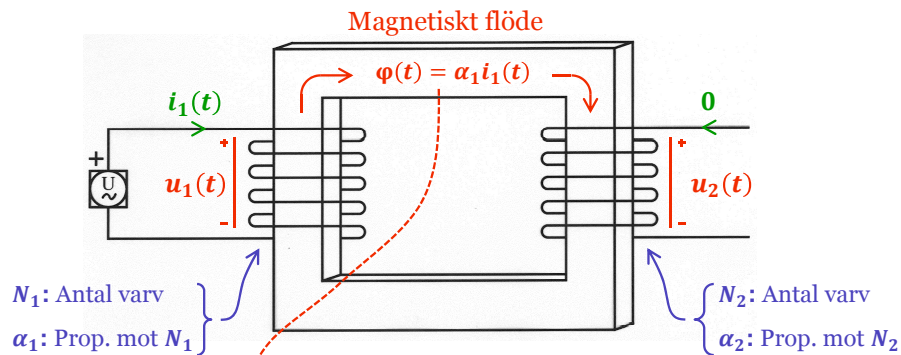
Spolar på järnkärna

$$u_1(t) = L_1 \frac{d}{dt} i_1(t) + M \frac{d}{dt} i_2(t)$$

$$u_2(t) = M \frac{d}{dt} i_1(t) + L_2 \frac{d}{dt} i_2(t)$$

Spolar på järnkärna

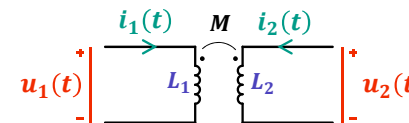
$$u_1(t) = N_1 \frac{d}{dt} \varphi(t) = N_1 \alpha_1 \frac{d}{dt} i_1(t)$$

Induktans: $L_1 = N_1 \alpha_1$

$$u_2(t) = N_2 \frac{d}{dt} \varphi(t) = N_2 \alpha_1 \frac{d}{dt} i_1(t)$$

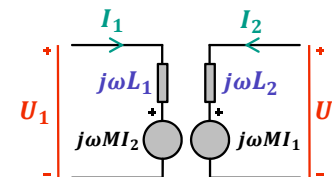
Ömsesidig induktans: $M = N_2 \alpha_1$

Ömsesidig induktans – jω-metoden

$$u_1(t) = L_1 \frac{d}{dt} i_1(t) + M \frac{d}{dt} i_2(t)$$

$$u_2(t) = M \frac{d}{dt} i_1(t) + L_2 \frac{d}{dt} i_2(t)$$

$$U_1 = j\omega L_1 I_1 + j\omega M I_2$$

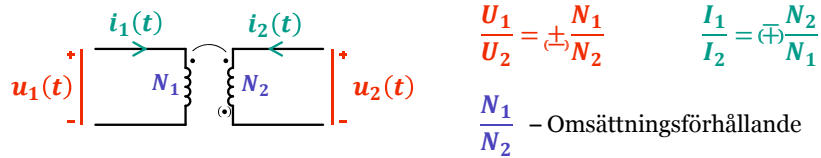
$$U_2 = j\omega M I_1 + j\omega L_2 I_2$$

Kopplingsfaktor: $k = \frac{M}{\sqrt{L_1 L_2}}, \quad 0 \leq k \leq 1$

Ideal transformator

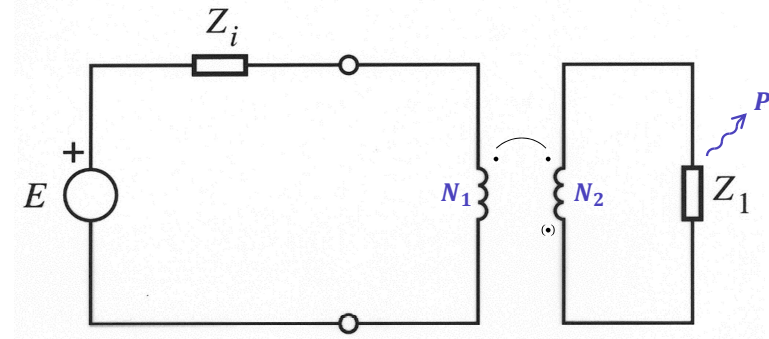
- 1. Förlusfri (inga resistanser/reluktanser)
  - 2. Linjär
  - 3. Läckfri ($k = 1$)
  - 4. $L_1 = \infty, L_2 = \infty, M = \infty$
- } Hittills antagit } Perfekt transformator } Ideal transformator

Ideal transformator karakteriseras av lindningstalen N_1 och N_2 .

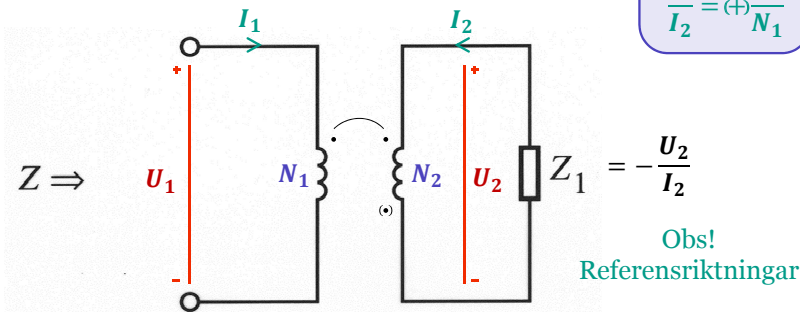

Effektanpassning igen

Givet: E, Z_i, Z_1
Mål: Maximera P
Valbart: N_1/N_2

Impedanstransformering

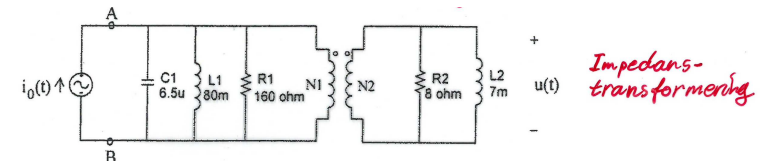

$$\frac{U_1}{U_2} = \pm \frac{N_1}{N_2}$$

$$\frac{I_1}{I_2} = \mp \frac{N_2}{N_1}$$

Exempel inlämningsuppgift 2

- a) Beräkna spänningen $u(t)$.
- b) Beräkna den aktiva och den reaktiva effekt som erhålls i belastningen R2-L2.
- c) Antag nu att R2 och L2 är variabla och bestäm R2 och L2 så att effektutvecklingen i enporten A-B blir maximal.

$i_0(t) = 10\sin(1000t)$ (mA) $6.5\mu = 6.5$ mikrofarad

Källans inre impedans är $Z_i = 100e^{-j\pi/4}$ (ohm)

Transformatorn är ideal med omsättningsförhållandet $N_1/N_2=10$.

Mikael Olofsson
ISY/EKS

www.liu.se